

SILESIA

TRAM NEWS

Nakład: 10 000 egz.

AKTUALNOŚCI

**Dziewiątka
wróciła
do Bytomia**

»» str. 3

SPACERY PO REGIONIE

**Ze wzgórza
zamkowego
widać więcej**

»» str. 6-7

ROZMAITOŚCI

**Świąteczne
iluminacje
wokół nas**

»» str. 11

**Mikołajowy tramwaj
przejechał przez Metropolię**

»» str. 8

Jedźmy razem

Pozostało już tylko kilka kartek w kalendarzu do zakończenia bieżącego roku. Mijające 12 miesięcy w spółce Tramwaje Śląskie S.A. wypełnione były bardzo intensywną pracą na wielu polach. Rok 2021 był nie tylko pracowity, ale też bardzo trudny. Jednym z powodów takiego stanu rzeczy była oczywiście trwająca drugi rok pandemia. Wszystko wskazuje na to, że przyszły rok będzie pod tym względem podobny – przed nami okres wielu inwestycji, nielatwych przedsięwzięć, ale i pozytywnych zmian. Jest to ogromne wyzwanie dla spółki Tramwaje Śląskie S.A., a czas zdecydowanie nie jest naszym sprzymierzeńcem.

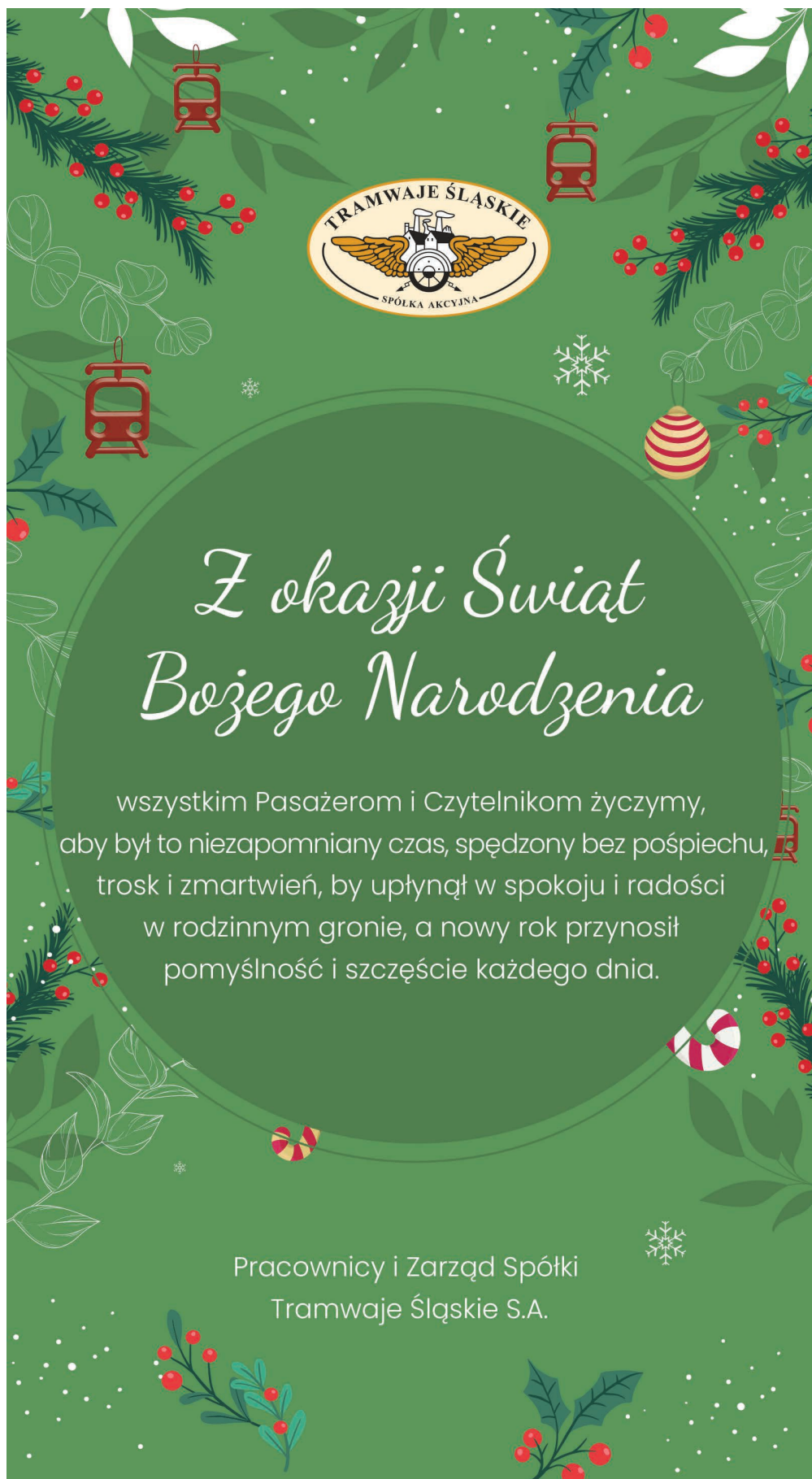
W ostatnim tegorocznym wydaniu Silesia Tram News jest oczywiście miejsce na comiesięczny raport z robót prowadzonych w ramach unijnego projektu. Ponadto piszemy o przywróceniu ruchu linii nr 9 w Bytomiu, o ogłoszonym przetargu na modernizację linii tramwajowej w Bytomiu Stroszku, a także o tzw. zadaniach własnych, czyli inwestycjach nie ujętych w projekcie unijnym, które realizujemy z równie dużym zaangażowaniem. Ostatnio zakończyła się modernizacja torowiska w zabrzańskiej dzielnicy Zandka oraz modernizacja torowiska w Chorzowie, od ulicy Parkowej do przystanku AKS. Dzieje się więc naprawdę sporo!

W okresie świąteczno-noworocznym warto jednak nieco zwolnić tempo i odetchnąć. Z tą właśnie myślą, na naszych łamach polecamy Państwa uwadze spacer po zabytkowym Oświęcimiu, który może się szczycić swoją bogatą, ponad 800-letnią historią. W numerze jest też stała rubryka rozrywkowa, z krzyżówką i fotozagadką. W grudniowym wydaniu zamykamy cykl felietonów pt. „Widziane zza pulpitu”. Mam nadzieję, że spostrzeżenia, wiedza i przemyslenia, którymi dzielił się z Państwem przez niemal cztery lata jego autor - Motorniczy, zostaną w Państwa pamięci.

Przed nami najbardziej oczekiwany, rodzinny i radosny okres roku. Z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz nowego 2022 roku życzę wszystkim optymizmu, nadziei i wzajemnej życzliwości!

PS. W tym wyjątkowym czasie, miłym lecz tak zabieganym, nie zapominajmy o wspólnym bezpieczeństwie i stosujmy się do obowiązujących w komunikacji publicznej obostrzeń sanitarnych związanych z pandemią.

Bolesław Knapik
Prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A.

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:

Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny: Waldemar Kosior

Redaktor wydania: Andrzej Zowada

Druk:

POLSKA PRESS Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Dziewiątka wróciła do Bytomia

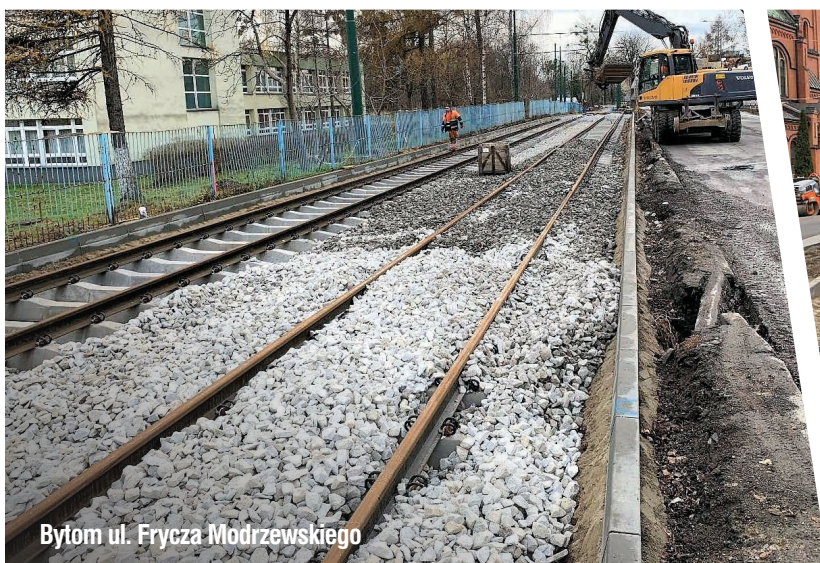

Fot. bytom.pl

Na tę informację czekało wielu mieszkańców Bytomia. W sobotę 18 grudnia przywrócono ruch tramwajów linii nr 9 na terenie Bytomia.

Po dokładnie 20 miesiącach przerwy do bytomskich Szombierek wrócił ruch tramwajów. Te przestały kursować 18 kwietnia 2020 roku, kiedy rozpoczęła się modernizacja torowiska w Rudzie Śląskiej Goduli. Wówczas trasa linii nr 9 została skrócona do pętli w Chebziu i rozpoczęła się przebudowa trasy popularnej dziewiątki po stronie rudzkiej. Modernizacja odcinka po stronie bytomskiej, biegnącego wzdłuż ul. Frycza Modrzewskiego rozpoczęła się nieco później; później też się zakończy. – Termin realizacji tej inwestycji określony jest na kwiecień przyszłego roku, jednak zarówno Zarządowi Spółki, jak i władzom Bytomia bardzo zależało na jak najwcześniejszym wznowieniu ruchu tramwajowego. Generalny wykonawca, firma Silesia Invest, dołożył wszelkich starań, by

stało się to jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia i to się udało – mówi Andrzej Zowada, rzecznik spółki Tramwaje Śląskie S.A. Zanim ruszyły tramwaje liniowe na zmodernizowanym odcinku wzdłuż ul. Frycza Modrzewskiego odbyły się jazdy próbne i wykonano ostatnie prace konieczne do tego, by móc rozpocząć obsługę liniową trasy. Pozostałe do wykonania prace mają być prowadzone już bez przerw w ruchu tramwajowym. 18 grudnia wznowiony został ruch w Bytomiu Szombierkach. Od tego dnia linia nr 9 kursuje w relacji: Chorzów Stadion Śląski pętla zachodnia – Bytom pl. Sikorskiego. Szczegółowy rozkład jazdy jest dostępny na stronie Zarządu Transportu Metropolitalnego.

Bytom ul. Frycza Modrzewskiego

Bytom ul. Zabrzeńska

Zdjęcia: Silesia Invest

Ruszył przetarg na modernizację torowiska do zajezdni w Bytomiu

Zdjęcia: bytom.pl/Grzegorz Gólik

To będzie najdłuższy odcinek torów modernizowanych jednorazowo przez spółkę Tramwaje Śląskie w realizowanym aktualnie przez firmę projekcie inwestycyjnym. W środę 1.12.2021 r. ogłoszony został przetarg wykonawczy na prace między centrum Bytomia a zajezdnią w dzielnicy Stroszek.

Przebudowa torowiska tramwajowego wraz z siecią trakcyjną w Bytomiu od skrzyżowania ul. Powstańców Warszawskich z ul. Sądową do zajezdni Stroszek obejmuje odcinek ok. 14000 metrów toru pojedynczego (mtp), który jest torowiskiem wydzielonym. – Tak długiego odcinka linii tramwajowej za jednym razem jeszcze nie modernizowaliśmy, lecz dzieliliśmy takie zadania na mniejsze odcinki. To jest jednak strategiczna linia prowadząca do zajezdni w dzielnicy Stroszek i musi zostać zmodernizowana jak najszybciej – wskazuje Andrzej Zowada, rzecznik spółki Tramwaje Śląskie S.A. Przeznaczony do modernizacji odcinek jest linią niemal w całości dwutorową. – Przy Szkole Podstawowej Mistrzostwa Sportowego jest jednak krótki fragment, nieco ponad stumetrowy, gdzie linia jest jednotorowa. W ramach tej inwestycji linia jednotorowa zostanie zastąpiona dwutorową, a tym samym zlikwidowane zostanie to wąskie gardło – podkreśla Andrzej Zowada.

Odcinek przeznaczony do przebudowy obejmuje torowisko wzdłuż ulic: Tarnogórskiej, Strzelców Bytomskich oraz Władysława Łokietka wraz z pętlą tramwajową przy zajezdni Stroszek. W ramach inwestycji dwutorowa linia tramwajowa wybudowana zostanie w technologii klasycznej na podkładach strunobetonowych, zaś przejazdy torowo-drogowe i przejścia przez torowisko powstaną z użyciem prefabrykowanych płyt torowych.

Przebudowany zostanie układ zasilania wraz ze słupami i siecią trakcyjną. Wybudowane zostaną nowe perony tramwajowe, zamontowane elektrycznie sterowane i podgrzewane zwrotnice oraz system smarownic minimalizujący hałas. – Wykonawca ma również zamontować kilka tzw. przelotek, czyli przejazdów międzytorowych, umożliwiających tramwajom zmianę toru. To ważne na tak długim odcinku, gdyż daje możliwość wprowadzania na danym fragmencie linii ruchu mijankowego na wypadek jakichkolwiek utrudnień w ruchu, pozwalając omijać nieprzejezdne miejsce – wyjaśnia rzecznik tramwajowej Spółki.

Termin składania ofert w przetargu określony został na 3.01.2022 r. Wybrany wykonawca będzie miał 14 miesięcy od dnia podpisania umowy na realizację całego zadania, a prace mają być prowadzone przy utrzymanym ruchu tramwajów po jednym torze. Zadanie pn. „Przebudowa infrastruktury tramwajowej w Centrum Bytomia od skrzyżowania ul. Powstańców Warszawskich z ul. Sądową do zajezdni Stroszek” jest jednym z elementów „Zintegrowanego Projektu modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie UE 2014-2020.

Została kosmetyka – dwa tory w zabrzańskej Zandce przebudowane

W 2021 roku mieszkańcy zabrzańskej dzielnicy Zandka mogli obserwować postęp prac modernizacyjnych torowiska tramwajowego w ich dzielnicy. Zasadnicze prace zostały zrealizowane i od 6 grudnia wzdłuż ulicy Bytomskiej tramwaje kursują już po dwóch nowych torach.

Z jednej strony zadanie inwestycyjne unijnego „Zintegrowanego Projektu modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” w centrum Zabrze, kończące się przejazdem przez ul. Stalmacha. Z drugiej zadanie poprzedniego projektu unijnego, kończące się na skrzyżowaniu ul. Bytomskiej z ul. Młyńską. Pomiędzy nimi zaś ponad 2 kilometry wydzielonej linii tramwajowej biegnącej wzdłuż ul. Bytomskiej, którego modernizacji podjął się Zakład Torów i Sieci spółki Tramwaje Śląskie S.A., który własnymi siłami zrewitalizował tę linię. – W pierwszym etapie prace objęły fragment od ulicy Młyńskiej do ulicy Hagera. Teraz zakończone zostały zasadnicze prace na drugim odcinku: od ulicy Hagera do ulicy Stalmacha, czyli wzdłuż północnej granicy Zandki. Prace prowadzone były przy utrzymanym ruchu tramwajów po jednym torze. Od 6 grudnia ruch tramwajów wrócił już na dwa tory, a to znaczy, że do wykonania zostały już tylko prace kosmetyczne – mówi Andrzej Zowada, rzecznik spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Przebudowany w 2021 roku odcinek obejmuje ok. 750 metrów dwutorowej linii tramwajowej. W ramach modernizacji usunięto ponad 1500 ton starego podtorza, ułożono 3000 metrów bieżących szyn na 2000 podkładów, używając przy tym 4800 ton tłuczni. – Nasi pracownicy wykonali ponad 200 spawów łączących ze sobą szyny, zamontowali 4 przyrządy wyrównawcze oraz zabudowali w płytach torowych 2 przejazdy tramwajowo-drogowe – kończy wyliczać Andrzej Zowada. Zasadnicze prace torowe zakończyły się w pierwszy weekend grudnia, gdy zlikwidowane zostały rozjazdy tymczasowe, dzięki którym w czasie trwania

Fot. Tramwaje Śląskie S.A.

prac utrzymany był ruch tramwajów po jednym torze. Od 6 grudnia tramwaje kursują po dwóch zmodernizowanych torach, a pracownicy Zakładu Torów i Sieci realizują prace wykończeniowe i kosmetyczne, które jednak nie wpływają już na ruch tramwajów. Tym samym na całym zabrzańskim odcinku linii tramwajowej od centrum miasta do granicy z Bytomiem ułożone jest już nowe torowisko, wykonane w nowoczesnych technologiach, co zapewnia większy komfort podróży i znacznie zmniejsza hałas i wibracje emitowane przez tramwaje.

Chorzów – nowe torowisko przy AKS ułożone

Dwa miesiące trwały zasadnicze prace remontowe torowiska tramwajowego w Chorzowie, od ulicy Parkowej do przystanku AKS. Przy utrzymanym ruchu po jednym torze Zakład Torów i Sieci wymienił oba tory na magistralnej linii Katowice – Bytom.

Prace remontowe objęły fragment torowiska pomiędzy odcinkami zmodernizowanymi w ramach pierwszego zrealizowanego przez Tramwaje Śląskie unijnego projektu inwestycyjnego. To około 350-metrowy odcinek dwutorowej linii tramwajowej między przystankiem Chorzów AKS a skrzyżowaniem z ul. Parkową. W dniach 11-13 grudnia likwidowane były rozjazdy technologiczne, a prace wykończeniowe i porządkowe zakończą się przed końcem bieżącego roku.

Zdjęcia: Mariusz Banduch

W ramach cyklu artykułów, który zatytułowaliśmy „Spacery po regionie”, zachęcamy do wspólnych wędrówek ścieżkami Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Są to wyprawy niezwykle - odwiedzimy interesujące miejsca i obiekty, które znajdują się blisko nas, po sąsiedzku albo nawet w naszym mieście, a dla wielu wciąż pozostają nieznane.

Ze wzgórza zamkowego widać więcej

Oświęcim należy do najstarszych piastowskich grodów kasztelańskich w Polsce, a jego historia sięga czasów Bolesława Chrobrego. Aby bliżej poznać to miasto, warto wybrać się na starówkę i wspiąć się na oświęcimskie wzgórze z zamkiem.

Od II wojny światowej Oświęcim nieodłącznie kojarzony jest z niemieckim nazistowskim obozem koncentracyjnym KL Auschwitz-Birkenau. To zrozumiałe - tragiczną historię tego miejsca, nazwanego „fabryką śmierci”, ludzkość zapamięta na zawsze. Tym razem chcemy jednak spojrzeć na Oświęcim inaczej - z perspektywy jego ponad 800-letniej historii.

Na przełomie XII i XIII wieku miejscowość przyłączona była do Górnego Śląska. W 1179 roku Oświęcim przekazany został przez króla Kazimierza Sprawiedliwego we władanie księciu opolsko-raciborskiemu Mieszkowi Płatonogiemu. Prawa miejskie Oświęcim otrzymał w 1272 roku, za panowania księcia opolskiego Władysława I. Książęta cieszyńscy i oświęcimscy w 1327 roku złożyli hołd lenny królowi czeskiemu Janowi Luksemburskiemu, uzależniając te księstwa na ponad wiek od Czech. W 1457 roku księstwo oświęcimskie, w drodze sprzedaży, stało się własnością króla polskiego Jana Kazimierza, a w 1564 roku włączone zostało wraz z księstwem zatorskim do

Korony Królestwa Polskiego. Ustanowiono wówczas powiat śląski w granicach województwa krakowskiego. W XVII wieku, po najeździe szwedzkim, miasto zaczęło stopniowo podupadać. Tragedią dla Oświęcimia był też wielki pożar w 1863 roku, który pochłonął połowę miasta. Odrodzenie gospodarcze Oświęcimia nastąpiło dopiero w 1918 roku, po powrocie do Polski, jednak dalszy rozwój przerwały działania II wojny światowej i włączenie miasta, już jako Auschwitz, w granice III Rzeszy. Po wojnie Oświęcim, za sprawą uruchomienia w 1959 roku Zakładów Chemicznych „Oświęcim”, stał się ważnym ośrodkiem tej gałęzi przemysłu w Polsce.

Nasz spacer po Oświęcimiu rozpoczynamy od bulwarów rozciągających się poniżej zamku nad Sołą, które stanowią część utworzonego w 1998 roku Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Dolina rzeki Soły”. Stamtąd udajemy się w kierunku ulic ks. Jana Bosko i Berka Joselewicza, gdzie znajduje się Park Pamięci Wielkiej Synagogi. W miejscu dawnej synagogi usytuowano przestrzenny ekspozytor z modelem 3D i fotografią tego obiektu.

Synagoga, która była najważniejszym obiektem dla społeczności żydowskiej Oświęcimia, została zniszczona i rozebrana w 1941 roku.

Z ulicy Berka Joselewicza dochodzimy do ulicy Zamkowej i udajemy się na wzgórze, gdzie zachował się zamek, z wczesnogotycką, kwadratową wieżą wzniesioną w XIII wieku. Ze szczytu podziwiać możemy rozległą panoramę miasta i okolicy. Oświęcimski zamek to dwukondygnacyjny, podpiwniczony budynek, którego stare skrzydło pochodzi z początku XVI wieku, a łącznik z wieżą - z lat 1929-1931. Stare, średniowieczne mury zobaczyć można przy zwiedzaniu wnętrza zamku. Budowli nie omijały kataklizmy - wojny, pożary oraz powódzie, które w XIX wieku doprowadziły do zniszczenia zamkowych murów obronnych. Obecnie w zamku ma swoją siedzibę Muzeum, w którym prezentowane są bogate dzieje miasta i ziemi oświęcimskiej.

Kolejnym punktem wycieczki jest plac ks. Jana Skarbka. Znajduje się tam synagoga wzniesiona w latach 1913-1918, a należąca do religijnej organizacji Chewra Lomdei Misznajot (z hebrajskiego: Bractwo

Zamek w Oświęcimiu

Studiujących Miszne). Jest to jedyny ocalały w Oświęcimiu dom modlitwy, spośród kilkudziesięciu działających przed II wojną światową. Warto w tym miejscu wspomnieć, że pierwsi Żydzi przybyli do miasta już w XVI wieku, a ilość rozmieszczonych w przestrzeni miejskiej przez wieki miejsc modlitw – bożnic pozwalał nazywać miasto Oświęcimską Jerozolimą. Większość Żydów, którzy w okresie międzywojennym stanowili blisko połowę mieszkańców Oświęcimia, zginęła w obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau. Zniszczony w czasie II wojny światowej budynek synagogi, po 1945 roku służył niewielkiej grupie oświęcimskich Żydów ocalałych z zagłady, a następnie przejęty został przez państwo i zamieniony na magazyn. W 1998 roku budynek zwrócono Gminie Żydowskiej z Bielska-Białej, a ta przekazała go na rzecz utworzonego w mieście Centrum Żydowskiego. Od 2000 roku, po remoncie i przywróceniu do dawnego wyglądu i funkcji, synagoga pełni funkcję sakralną, będąc przykładem typowego domu nauki (bejt midrasz). Można tam zobaczyć aron-ha-kodesz (szafę na Torę) czy bimę (podwyższenie w centralnej części synagogi, z którego odczytywana jest Tora oraz inne księgi i prowadzone są modlitwy).

Tuż przy synagodze mieści się dom rodzin Kornreichów i Dattmerów, mieszkających tutaj przed wojną, z których z Holocaustu przeżyły tylko trzy osoby. Również i ten budynek w 1998 roku zakupił oświęcimskie Centrum Żydowskie, uruchamiając Muzeum Żydowskie z wystawą Oszpicin, prezentującą historię społeczności żydowskiej. Dzieje te prezentowane są także w kilku miejscach miasta, w formie przestrzennych instalacji. Z placu ks. Jana Skarbka kierujemy się do kościoła

parafialnego pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. Jest to gotycka budowla z XV wieku, wielokrotnie przebudowywana, a w XIX wieku rozbudowana o część z kwadratową wieżą. We wnętrzu świątyni dominuje styl barokowy z XVII wieku. Ołtarz główny, z obrazem Wniebowzięcia Maryi, pochodzi z pierwszej połowy XVIII wieku. Na uwagę zasługuje marmurowa chrzcielnica z 1613 roku, a także ołtarz Matki Bożej przy prezbiterium, późnobarokowa ambona, feretron i barokowe obrazy św. Jacka i św. Dominika w ołtarzach bocznych.

Główną częścią naszej wyprawy do Oświęcimia jest spacer po starówce. Oświęcimski Rynek Główny to zabytkowy plac, wokół którego zachowały się zabytkowe kamienice. Największa z nich to Kamienica Ślebarskich, pochodząca z początku XIX wieku, wzniesiona w stylu neoklasycystycznym staraniem ówczesnego proboszcza ks. Michała Ślebarskiego. Obecnie ma tam swoją siedzibę Sąd Rejonowy. Na uwagę zasługuje także dawny ratusz, wybudowany w latach 1872-1875, z gotyckimi elementami dekoracyjnymi elewacji i z zegarem na wieży. Od 2018 roku w budynku mieści się oddział oświęcimskiego Muzeum z wystawą stałą pn. „W przestrzeniach historii. Dzieje miasta Oświęcimia”.

Z Rynku Głównego przechodzimy do ulicy Władysława Jagiełły. Znajduje się tu Zespół Szkół Zawodowych prowadzony przez Towarzystwo Salezjańskie. Przy zespole szkół mieści się dawny dominikański kapitułarz z pierwszej połowy XIV wieku, od 1594 roku będący kaplicą św. Jacka Odrowąża. We wnętrzu podziwiać możemy barokowe epitafium Mikołaja Mostowa Mostowskiego,

zmarłego w 1656 roku podczas walk ze Szwedami. Tuż obok kaplicy usytuowany jest kościół Matki Bożej Wspomożenia Wiernych, również z pierwszej połowy XIV wieku, który do 1816 r. należał do dominikanów (dawne wezwanie Świętego Krzyża). Po kasacie zakonu świątynię przeznaczono na magazyn i kompletnie zdewastowano. Pod koniec XIX wieku obiekt przekazano pod opiekę salezjanów i w latach 1899-1906 odrestaurowano. Niestety, stracił on dawny charakter, gdyż renesansowa przebudowa z lat 1608-1610 zmieniona została na neogotycką. Z dawnego kościoła zachowało się jedynie prezbiterium, które po przebudowie zamienione zostało w przedsionek, a część nawy rozbudowano. Przedsionek od nawy oddzielony jest kutą żeliwną kratą. W centrum przestrzennego ołtarza głównego znajduje się obraz patronki jako kopia obrazu tzw. Madonny Turyńskiej, wykonanego w 1906 roku przez oświęcimskiego malarza Jana Szczęsnego Stankiewicza.

Zbliżając się do końca naszego spaceru, przechodzimy ulicą Klasztorną i przez Mały Rynek do ulicy Mickiewicza i placu Kościuszki. Jest tu pomnik Nieznanego Żołnierza, a obok zabytkowy kościół Matki Bożej Bolesnej z klasztorem sióstr serafitek, które w Oświęcimiu pojawiły się w 1895 roku. Ostatnim przystankiem jest pobliski cmentarz Żydowski, u zbiegu ulic gen. Jarosława Dąbrowskiego i Wysokie Brzegi. Na cmentarzu zachowało się ponad tysiąc kamiennych nagrobków – macew, z których najstarsza pochodzi z 1757 roku.

Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny

Rynek Główny z zabytkowymi kamienicami

Synagoga Chewra Lomdei Misznajot

Kamienica Ślebarskich przy Rynku Głównym

Budynek Zespołu Szkół Salezjańskich, kaplica św. Jacka Odrowąża oraz pomnik św. Jana Bosko

Mikołajowy tramwaj przejechał przez Metropolię

Zdjęcia: Aleksandra Starosta

Mówią, że Mikołaj korzysta z sań zaprzężonych w renifery, ale do przejazdu przez miasta Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii od lat zdecydowanie wybiera tramwaj. W poniedziałek 6 grudnia specjalny tramwaj typu N przejechał przez 9 miast, a Mikołaj i Śnieżynka na przystankach rozdawali dzieciom prezenty!

Na ten dzień zwłaszcza dzieci czekają cały rok. 6 grudnia to dzień wyjątkowy, w który każde dziecko może liczyć na upominek od Mikołaja i to nawet w tak nieoczywistym miejscu, jak przystanek tramwajowy. – Po rocznej przerwie Mikołaj znów na Śląsk i do Zagłębia przyjechał tramwajem. Tym razem jednak mikołajowy tramwaj nie zabierał pasażerów, lecz Mikołaj spotykał się z mieszkańcami na tramwajowych przystankach – mówi Andrzej Zowada, rzecznik spółki Tramwaje Śląskie S.A. Tramwaj z Mikołajem i Śnieżynką odwiedził 9 miast Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii: Bytom, Świętochłowice, Chorzów, Katowice, Sosnowiec, Będzin, Dąbrowę Górniczą, a także Rudę Śląską i Zabrze, a kursował od południa do wieczora. – Mikołaj nie zdradził dokładnego rozkładu jazdy, ale udało nam się poznać orientacyjne godziny odwiedzin na niektó-

rych przystankach. Dzięki tej informacji na przystankach na ten wyjątkowy tramwaj wiozący Mikołaja i Śnieżynkę czekały dzieci wraz z opiekunami. Muszę przyznać, że na niektórych przystankach były to prawdziwe tłumy, co nieco Mikołaja zaskoczyło – relacjonuje Andrzej Zowada. Ulubieniec dzieci był jednak przygotowany na taki scenariusz – tego dnia każde dziecko, które spotkało się z tramwajowym Mikołajem otrzymało drobny upominek, wiele także zrobiło sobie pamiątkowe zdjęcie z Mikołajem i Śnieżynką. – Mielismy wspaniałego motorniczego, który powoził historycznym tramwajem z wielką wprawą. Dzięki niemu odwiedziliśmy wszystkie zaplanowane miejsca i zdążyliśmy do zajezdni jeszcze przed kolacją – powiedział Mikołaj wsiadając z powrotem do swoich sań, którymi ruszył w dalszą drogę. – Bądźcie grzeczni, a wrócę tu za rok! – rzucił na koniec Mikołaj.

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

w Bytomiu:

- Na zadaniu wzdłuż ul. Frycza Modrzewskiego wykonawca zamontował ostatnie elementy torowe, zasypał torowisko tłuczniem, wykonał podbicie toru i rozciągnął nową sieć trakcyjną. Od 18.12 wznowiony został ruch tramwajów linii nr 9.
- W przetargu wykonawczym dla zadania w ul. Piekarskiej i Sądowej jeszcze przed końcem roku ma zostać ogłoszony wybór najkorzystniejszej oferty.
- Dla zadania modernizacji torowiska od centrum Bytomia do zajezdni Stroszek 1.12 został ogłoszony przetarg wykonawczy.

w Chorzowie:

- Na ul. 3 Maja wdrożona została nowa czasowa organizacja ruchu między ul. Katowicką a Janasa. Wykonawca przystąpił do demontażu starej infrastruktury torowej i frezowania nawierzchni drogowej po stronie południowej.
- Na ul. Hajduckiej na odcinku Powstańców – Dąbrowskiego wykonawca ułożył drugi tor; zakończył też przebudowę skrzyżowania z ul. Dąbrowskiego. Rozpoczęły się prace demontażowe na wcześniej nie realizowanym odcinku BoWiD - Dobrodzieńska.

Chorzów, ul. Hajducka

w Dąbrowie Górniczej:

- Wzdłuż ul. Piłsudskiego i Królowej Jadwigi wykonawca prowadził prace demontażowe infrastruktury torowej pomiędzy przystankami Reden a Gołonóg Centrum.
- W przetargu na odcinek od al. Róż do granicy z Będzinem postępowanie przedłuża się z powodu kontroli Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

w Katowicach:

- W przetargu na wyłonienie wykonawcy dla zadania wzdłuż ul. Grundmanna trwają prace komisji przetargowej.

w Mysłowicach:

- Wykonawca wykorytował i ułożył stabilizację na odcinku od mostu nad Przemszą do górnego łuku pętli. Na ul. Bytomskiej kontynuowane są prace kanalizacyjne i wodociągowe zakresu miejskiego.

w Sosnowcu:

- Wykonawca prowadził prace przygotowawcze do budowy fundamentu drugiej połowy tunelu pod ul. Braci Mieroszewskich. Na pętli wykonano kanalizację deszczową i trwa korytowanie pod nowy układ torowy; wykonawca kontynuuje budowę fundamentów nowych słupów trakcyjnych.
- Na zadaniu wzdłuż ulic gen. Andersa i 1 Maja, wykonawca kontynuował układanie rusztu torowego oraz stawianie słupów trakcyjnych. Ułożył też większość przejazdów na rondzie Ludwik. Prace nie zostaną zrealizowane do końca roku.
- W przetargu wykonawczym dla zadania wzdłuż ul. Wojska Polskiego trwają prace komisji przetargowej.

w Świętochłowicach:

- Wykonawca budował odcinek torowiska między ulicami Goduli a Chorzowską – ułożył podkłady, trwa montaż szyn; wykonawca kontynuował prace na przejazdach przez torowisko oraz peronach przy kościele; połączył także torowisko w rejonie skrzyżowania z ul. Bytomską.
- Na zadaniu wzdłuż ul. Łagiewnickiej wykonawca kontynuował prace demontażowe starej infrastruktury.

Świętochłowice, ul. Chorzowska

Zdjęcia: Mariusz Banduch

w Zabrze:

- Na zadaniu w Mikulczycach wykonawca zdemontował trakeję i przystąpił do prac demontażowych infrastruktury torowej oraz planowej wycinki drzew.
- W przetargu wykonawczym dla zadania w ciągu ul. Wolności od ul. Floriana do granicy z Rudą Śląską trwają prace komisji przetargowej.

Zabrze, ul. Tarnopolska

Wszystkie wymienione w tekście inwestycje, związane są z Projektem pn.: „Zintegrowany Projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie UE 2014-2020.

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Drodzy Pasażerowie! Zwykle spotykamy się na trasie, gdy za pulpitem tramwaju staram się dowieźć Państwa bezpiecznie i punktualnie do celu podróży. W tramwaju widzieliśmy się nieraz – i mogły się między nami pojawić pewne nieporozumienia. Dlaczego tak było – i co zrobić, aby ich uniknąć? Jak bezpiecznie i wygodnie odbyć podróż tramwajem...? Aby choć w części odpowiedzieć na te pytania udzielono mi fragmentu łamów „Silesia Tram News”. Zatem – uwaga, odjazd!

**widziane
zza pulpitu**

Szczęśliwej drogi już czas

Chłodny poranek; ciemno – aura średnio sprzyja głębokim refleksjom. Patrząc na świat zza tramwajowego pulpitu jednak nie można sobie pozwolić na to, by uciekać myślami od tej, nawet najbardziej nieprzyjemnej, rzeczywistości – trzeba być w pełni skoncentrowanym na sytuacji przed wagonem – nawet na te kilkadziesiąt metrów w przód. Ale taka ta nasza służba – gdy Państwo jeszcze ziewają i próbują złapać chwilę drzemki w drodze do pracy – dla nas jest już „środek dnia”, mimo że zegar w autokomputerze nie wskazał jeszcze nawet 5:30...

W takiej zamglonej, wczesnoporannej rzeczywistości, z posmakami kawy w ustach i z daleka od ciepłych, domowych pieleszy albo w spalone ostrym, bijącym z nieba słońcem letnie popołudnia rodziły się kolejne pomysły na teksty, które w tej rubryce mogli Państwo przeczytać.

Ile to już spotkań? Kilkanaście, może dwadzieścia...? Dopiero po dłuższym namyśle przychodzi świadomość, że to już blisko cztery lata, od kiedy na łamach „Silesia Tram News” moje spostrzeżenia z codziennej służby pojawiły się pierwszy raz, a to nasze spotkanie nosi numer 46! Przebrnęli Państwo razem ze mną przez wiele – przez przebudowy torowisk, mijanki, upały i mrozy, powitania kolejnych typów wagonów na torach regionu. Udało się zwrócić uwagę na sprawy dość oczywiste dla

Zdjęcia: Aleksandra Starosta

nas, motorniczych, a mało znane Pasażerom; udało się także pochylić nad problemami, których jako „starzy wyjadacze” stalowych szlaków my już nie dostrzegamy, a jednak potrafiły być problematyczne dla Państwa – ot, choćby dotyczące tramwajowych przystanków „na żądanie”.

Żegnam się z Państwem z poczuciem wykonania kawałka dobrej roboty – w dodatku szczęśliwie nie tak znowu ulotnego, bo na stronie www.tramwajeslaskie.eu można znaleźć wszystkie nasze spotkania w elektronicznych wydaniach poszczególnych numerów „Silesia Tram News”. Mam nadzieję, że – choć już nie w tym cyklu – nie raz jeszcze będę miał okazję podróżować z Państwem nie tylko zasiadając za pulpitem, ale także w innej formule na gazetowych łamach. Tymczasem życzę nam wszystkim, by wspólne podróże przebiegały punktualnie i bez zakłóceń oraz tego, byśmy zawsze widzieli w sobie drugiego człowieka. Wszystko ma swój początek i koniec. Tym felietonem zamykamy cykl „Widziane zza pulpitu”. Żegnam się jednak z Państwem tradycyjnym: do zobaczenia na trasie!

Motorniczy

Fot. Oficjalny profil Miasta Katowice

Świąteczne iluminacje wokół nas

Okres świąt Bożego Narodzenia to czas, w którym trudno nie zauważyć zmieniającego się wystroju naszych miast. Ulice i place przyodziejają się w wytworną szatę stworzoną z tysięcy światełek, ułożonych w rozmaite figury. Swym blaskiem przyciągają wzrok przechodniów, pasażerów czy też kierowców. Przypominają że „gwiazdka” już blisko.

Fot. Sebastian Wiśniewski

Najwięcej tego rodzaju iluminacji zobaczymy w ścisłych centrach miast, w pobliżu kiermaszów świątecznych, czy też głównych ciągów komunikacyjnych. Każdy gospodarz umieszcza swoje dekoracje w miejscach najbardziej wyeksponowanych, do których przybywają potoki mieszkańców. Spoglądając przez szybę kabiny motorniczego wyraźnie widać to świąteczne poruszenie.

Pamiętajmy, że miejsca o których piszę obfitują często w gęstą siatkę torowisk tramwajowych. Biegając za ostatnimi sprawunkami łatwo przeoczyć zbliżający się tramwaj. Nie zapominajmy o tym, że aby nasza podróż była bezpieczna, musimy zadbać o to w znacznej mierze sami. Zatem... może lepiej oglądać ozdobione miasta zza szyb tramwaju?

Kiedy wagon ruszy możemy spoglądać na świąteczny krajobraz z nieco innej perspektywy. Możemy dotrzeć do miejsc, w których symbolika tramwaju obecna jest również w postaci świątecznych iluminacji. Pomimo tego,

że często oddalone są od centrów miast. Są również miejsca, gdzie dekoracje świąteczne zawieszone są na elementach tramwaju, chociaż w pobliżu próżno szukać śladu torowiska. Często to miejsca, w których kiedyś tramwaje woziły pasażerów, a utworzone pomniki pozwalają na utrzymanie pamięci o tego rodzaju komunikacji. Występują też wyjątki... Gdzie pasja do pojazdu szynowego spowodowała, że element tramwaju zagrościł w miejscu, gdzie ruchu tramwajowego nigdy nie było. Tramwaj przetransportowany i umieszczony w ogrodzie działkowym, położonym w pobliżu Czechowic-Dziedzic dumnie stoi w centralnym miejscu ogródka. Więc, jak przystało na miejsce centralne oraz zbliżające się święta, otrzymał świąteczne dekoracje. Mam nadzieję, że spodoba się Państwu. Wszak jak mówią działkowcy, to pierwszy tramwaj w Zabrzegu. Wesołych Świąt!

Sebastian Wiśniewski

Taka stajenka tylko w Zoo

Podobnie jak w poprzednich latach, w Śląskim Zoo pojawi się Żywa Szopka Bożonarodzeniowa. W tym roku Szopkę będzie można oglądać do 9 stycznia w godzinach otwarcia Ogrodu.

W szopce oprócz figur Świętej Rodziny zobaczyć można żywe zwierzęta. 20 grudnia, podczas otwarcia szopki w zoo zagościł św. Mikołaj z akcji Dzieło Św. Mikołaja organizowanej przez Fundację Rozbark z Bytomia.

Żywa Szopka tradycyjnie zlokalizowana jest w drewnianym budynku, położonym w sąsiedztwie wybiegów nosorożców, żyraf i tygrysów. We wnętrzu szopki zobaczyć można naturalnej wielkości figury Świętej Rodziny i Trzech Króli.

Tradycją stało się, że figurom towarzyszą mieszkające w zoo zwierzęta. W tym roku będą to kozy i owce. Zwierzęta są bardzo przyjazne i kontaktowe, gdyż w okresie wiosenno-letnim spotkać je można w MiniZoo. Chętnie dadzą się pogłaskać, jednak należy pamiętać, że nie wolno ich dokarmiać.

Każdego roku dekoracje wewnątrz szopki mają inny motyw przewodni. W tym roku wewnątrz urządzone zostało w stylu przywodzącym na myśl tradycyjne szopki bożonarodzeniowe.

Zdjęcia: Śląski Ogród Zoologiczny

Tramwajem przez świat

W poprzednim wydaniu miesięcznika zamieściliśmy zdjęcie tramwaju w Woltersdorf (Niemcy).

Zachęcamy do dalszego udziału w naszej zabawie i do rozwiązania kolejnej fotograficznej zagadki. Wśród tych, którzy wykażą się spostrzegawczością i wiedzą, rozlosowane zostaną nagrody ufundowane przez spółkę Tramwaje Śląskie S.A. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Odpowiedzi prosimy nadsyłać do 15 stycznia na adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów lub na adres: biuro@agencjamedial.pl

Woltersdorf, Niemcy

Gdzie wykonano to zdjęcie?
Należy podać kraj i miasto

Zdjęcie: Michael Russel

Krzyżówka panoramiczna

Dwie skarpetki	▼	Potocznie o niem. aucie	▼	Buldożer	▼	Majówka	▼	Czyn	▼	Porządek
Papierowa latarnia								Przyczyna łupieżu		Dmuchane spanie
Mariah, amer. piosen-karka	▼		▼					Dawny fałsz	▶	
▶					Nie anoda	▶				
					Imię z Rumunii	▼				
Imię Dańca, satyryka	▶						Metal o symbolu Nb	Jedno-masztowy jacht		Bułka paryska (reg.)
Wielka cięża-rówka		... kulszowa, czyli ischias	▼				▼		▼	
▶			▼	Sonduje przechod-niów	▶					
Kiwi	▶					Dawna obława na zwierza	▶			
Artretyzm										
▶				Dokucz-liwy chłód	▶			Męczy po nadużyciu trunków	▶	

Litery w kolorowych kratkach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Wśród czytelników, którzy nadeślą prawidłowe rozwiązania do 15 stycznia na adres wydawcy rozlosujemy nagrody rzeczowe. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów.

Rozwiązania można przysyłać pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl).

Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.